

Datum 9 juni 2020
Onderwerp Voorlopig conceptbod RES regio Arnhem Nijmegen

Beste raadsleden,

Met deze brief informeren wij u over het concept bod voor de Regionale Energiestrategie (RES) van de regio Arnhem Nijmegen en stellen wij u in de gelegenheid om wensen en bedenkingen aan het college mee te geven op basis waarvan zij op 15 september een besluit kan nemen over het indienen van het concept bod.

Aanleiding

Op 29 januari heeft uw raad de starnotitie RES Regio Arnhem Nijmegen vastgesteld. Vanaf moment van vaststelling door alle raden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen eind januari, is het proces om te komen tot een concept bod gestart. Een intensief proces met zo'n 450 stakeholders, gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerder Liander. Dit resulteert in het concept bod RES van de Regio Arnhem Nijmegen (Regio AN) dat op 1 oktober bij het Nationaal Programma RES (NP RES) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) wordt ingediend. U vindt het voorlopig concept bod RES dat als opmaat dient voor het concept bod als bijlage bij deze brief.

Uitstel deadline concept bod naar 1 oktober 2020 en procedure

Net als iedereen hebben wij ook te maken met de gevolgen van het coronavirus. Het NP RES heeft daarom uitstel verleend aan de 30 RES-regio's. Het indienen van het concept bod is verplaatst van 1 juni 2020 naar 1 oktober 2020.

Door dit uitstel is er een nieuw moment en document ontstaan namelijk het voorlopig concept bod als opmaat naar het concept bod. Dit voorlopig concept bod is, na akkoord van het PFO-Duurzaamheid op 25 mei, door de Regiegroep op 1 juni opgestuurd naar het NP RES en het PBL voor een eerste kwalitatieve analyse. Bij deze analyse wordt gecheckt of het bod voldoet aan alle eisen. Er wordt nog niet gekeken naar opbrengsten in TWh.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

D. (Dylan) van Dijk
(026) 33 48 410
d.van.dijk@renkum.nl

Bijlage

1

De reacties van de raden, staten, algemene bestuursleden worden door de werkorganisatie RES Regio AN gebundeld en samengevat in een oplegnotitie die toegevoegd wordt aan het concept bod dat op 1 oktober a.s. wordt ingediend. Vervolgens worden deze reacties meegenomen in de periode tot 1 juli 2021, wanneer het definitieve bod RES 1.0 wordt ingediend.

We vragen u om wensen en bedenkingen voor 14 juli 2020 aan het college mee te geven. Dat geeft ruimte om op 1 september de resultaten terug te koppelen via een raadsbrief met het voorstel dat bij het college op tafel komt te liggen ter besluitvorming.

Een tweede periode waarin het gesprek met de raadsleden gevoerd wordt, ligt tussen 1 oktober 2020 en 1 juli 2021. Deze periode wordt afgesloten met een raadsbesluit over het definitieve bod RES 1.0.

Waarom een RES Arnhem Nijmegen?

Het Rijk heeft alle dertig regio's, waaronder Arnhem Nijmegen, gevraagd om een RES op te stellen. Die moeten er samen voor zorgen dat het CO2-reductiedoel uit het Klimaatakkoord haalbaar is. De RES is een proces. Het zorgt voor draagvlak en acceptatie bij inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, netbeheerders en andere betrokkenen in onze regio. De RES biedt een regionale strategie en daarmee houvast voor iedereen die op lokaal niveau met de uitvoering aan de slag gaat. En de RES helpt bij het nemen van besluiten over de inpassing van windturbines en zonnenvelden in het landschap, de inzet van regionale warmtebronnen en de daarvoor benodigde infrastructuur. Ten slotte biedt de RES een structuur om samenwerking tussen regio's aan te moedigen.

Wat is de RES Arnhem Nijmegen?

Het opstellen van de RES Arnhem Nijmegen kent het volgende proces:

1. startnotitie
2. concept bod aan rijk
3. doorrekening door planbureau van de concept biedingen uit alle regio's
4. eind bod aan rijk.

We zijn nu in de fase aanbelaand van het indienen van het concept bod.

In de kern bestaat de RES uit een kwantitatief bod, met daarbij kwalitatieve uitgangspunten en een kaart met zoekgebieden voor grootschalige opwek. Daarnaast biedt het inzicht in de Regionale Warmte Structuur en de consequenties voor de net-infrastructuur.

Het concept bod

Het voorliggend voorlopig concept bod bestaat uit een beknopte bestuurlijke samenvatting en een StoryMap met achtergrondinformatie. De Storymap is digitaal en kunt u inzien via (<http://voorlopig-concept-bod.res-regioan.nl>). Hierna worden de onderwerpen uit het voorlopig concept bod kort beschreven.

Elektriciteit

De Regio AN draagt met 1,68 TWh bij aan de klimaatafspraken uit het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Hiermee dragen we in verhouding ruimschoots bij aan de landelijke doelstelling, waarvoor we als regio ter indicatie tussen de 0,6 en 1,5 TWh aan duurzame elektriciteit moeten opwekken. De doelstelling uit het Gelders Energieakkoord van 55% CO2-besparing in 2030 (t.o.v. 1990) is met dit bod nog niet in zicht. Deze besparing hoeft echter niet

volledig uit duurzame opwek te komen, maar kan ook met andere, aanvullende maatregelen worden bereikt.

De bijdrage van de RES Regio AN bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bestaande projecten (0,05 TWh).
- Projecten die 'in de pijplijn' zitten (0,28 TWh).
- 'No regrets' (0,67 TWh), o.a. zonnepanelen op grootschalige daken (0.02 TWh in de gemeente Renkum)
- Regionale zoekgebieden (0,68 TWh) (zoekgebieden Z.1, Z.2 en IZW.1 in de gemeente Renkum)

Warmte

Voor warmte is, met ondersteuning van Royal HaskoningDHV een overzicht opgesteld van de warmtevraag in de regio en bovenlokale warmtebronnen en bijbehorende warmte infrastructuur. Daaruit blijkt dat de regio voldoende potentie heeft om de bestaande warmte infrastructuur verder uit te breiden en te ontwikkelen. Ook verschillende andere kernen zijn kansrijk voor de ontwikkeling van nieuwe warmtenetten. Er lijken op dit moment echter onvoldoende warmtebronnen te zijn om in de volledige warmtevraag te kunnen voorzien.

Bij restwarmtebronnen ontstaat competitie tussen verschillende warmtevragers uit de regio. In die gevallen wordt de regionale warmte-infrastructuur verder onderzocht. Dit geldt specifiek voor de nog niet maximaal benutte restwarmte van de afvalcentrales AVR (Duiven) en ARN (Weurt) en ook voor de grote naastliggende rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Voor eind 2021 worden de kansen voor de warmtetransitie uitgewerkt in de transitievisie warmte en de warmtebronnen- en warmtenetstrategie.

Het conceptbod is een kwalitatieve inventarisatie op hoofdlijnen en doet nog geen uitspraak over de verdeling van bovenregionale warmtebronnen. Dit wordt in een later stadium verder uitgewerkt en concreet gemaakt.

Ook is afstemming nodig tussen regio's, bijvoorbeeld als het gaat om de verdeling van restwarmte van papierfabriek Parenco uit Renkum. Het gebruik van die warmte is kansrijk in het stedelijk gebied van Ede-Wageningen (regio Foodvalley). Andersom geldt dat beschikbare warmte vanuit andere regio's ook weer in onze regio kan worden benut: warmte van de bio-energiecentrale Cuijk kan mogelijk naar Malden en restwarmte van de RWZI Olburgen naar Dieren of Doesburg.

In de verdere uitwerking van de regionale warmtestructuur wordt daarnaast afgewogen of de koppeling tussen de netten van Arnhem en Nijmegen meerwaarde heeft, waarbij het regionale kassengebied NEXTgarden in Lingewaard mogelijk als energieknooppunt kan dienen.

Systemefficiëntie

De energietransitie gaat over meer dan alleen regionale warmte, zonnepanelen en windturbines. Het energienetwerk wordt als systeem bekeken. Dit betekent dat in de aanpak de verschillende sectoren en onderdelen van de transitie aan elkaar worden verbonden en het totaalplaatje bekijken.

Netbeheerder Liander heeft een doorrekening gemaakt van wat de gevolgen van het concept bod kunnen zijn voor de benodigde aanpassingen van de net-infrastructuur. In de doorrekening komt

Onderwerp

Conceptbod RES regio Arnhem Nijmegen

Datum

9 juni 2020

Ons kenmerk

Pagina

3 van 4

ook een aantal kansrijke gebieden in de regio naar voren waar innovatieve 'energiehubs' kunnen ontstaan, bijvoorbeeld langs de A15, rond de afvalverbranders AVR en ARN en het kassengebied NEXTGarden.

De opbrengst van windturbines enerzijds en zonnepanelen anderzijds is in het concept bod erg uit verhouding. Een signaal dat Liander afgeeft is dat een gelijkwaardige verhouding tussen zonne- en windenergie veel uitmaakt voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van de net-infrastructuur. In het vervolgproces gaan we bekijken hoe we de opwek van zonne- en windenergie meer in balans kunnen brengen.

Van, voor en door de regio

Belangrijk in de aanpak van de RES is het uitgangspunt van, voor en door de regio. Deze RES is van zestien gemeenten, drie waterschappen en provincie Gelderland. Het is praktisch niet mogelijk geweest om alle inwoners van de regio hierbij te betrekken. Daarom is bij het opstellen van het concept bod, vooral ingezet op een brede groep van stakeholders. In een half jaar tijd zijn regionale en lokale werkateliers gehouden, themabijeenkomsten, stakeholder intermezzo's en bestuurlijke intermezzo's georganiseerd. Er is een regio brede representatieve inwonersenquête uitgevoerd en specifiek zijn jongeren apart benaderd om te reageren. Ook voor raadsleden waren er regionale bijeenkomsten.

RES als springplank

Dit concept bod is een springplank naar de toekomst. Voor de korte termijn is de 1,68 TWh aan zonnepanelen en windturbines en de regionale warmtestructuur kansrijk. Richting de toekomst bouwen we dit verder uit. Op 1 juli 2021 ligt het definitieve bod RES 1.0 op tafel. Daarna volgt er tweejaarlijks een bijstelling naar RES 2.0, RES 3.0, en verder. De komende periode wordt dan ook benut om te onderzoeken op welke wijze de samenwerking verder kan worden vormgegeven.

Communicatie

De RES komt regionaal tot stand met veel partners. Communicatie wordt daarom ook gezamenlijk uitgevoerd. Hiervoor is op regionaal niveau een werkgroep ingesteld. Onze medewerker communicatie is lid van het platform. Voor het voorlopig concept bod is door de Regio een persbericht opgesteld. Voor het concept bod dat 1 oktober wordt ingediend wordt momenteel een communicatietraject uitgewerkt.

De volgende stap is het opstellen van een eigen visie voor grootschalige opwek. We gaan de komende maanden met onze inwoners in gesprek over de zoekgebieden die in het voorlopig concept bod RES zijn opgenomen, maar ook over mogelijkheden voor grootschalige opwek buiten deze zoekgebieden. We werken als gemeente toe naar klimaatneutraal in 2040.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM

de secretaris,

M.G.M. (Maurits) van de Geijn

de burgemeester,

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Conceptbod RES regio Arnhem Nijmegen

Datum

9 juni 2020

Ons kenmerk

Pagina

4 van 4